

II.

Beslutningsdygtighed.

I mange besluttende Forsamlinger kræves Fremmøde af et vist Antal, i Regelen Halvdelen, af Medlemmerne, for at der kan tages Beslutning. Det er naturligt, at man kræver en vis Tilslutning til en Foranstaltning; men man begaar en Fejl, ved hertil ogsaa at medregne dem, der stemmer imod. Dette fører til det urimelige Forhold, at af f. Eks. 100 Medlemmer kan 49, som alle stemmer Ja, ikke skabe Beslutning, men 26 kan — saafremt 25 stemmer imod! Det er dog klart, at Enstemmighed med 49 Stemmer giver en langt sikrere Formodning om hele Selskabets Vilje, end 26 for; 25 imod.

At i nogle Tilfælde Stemmer, der afgives mod et Forslag, netop tjener til at gennemføre det, medens ved andre Lejligheder Vedtagelse kan forpurre, ikke ved at stemme imod, men ved at forlade Lokalet, er aabenbart uheldigt.

Det, det gælder, er jo paa Grundlag af de fremmødtes Stemmeafgivning at naa til en nogenlunde sikker Slutning om hele Selskabets Holdning. Hvem der er mødt, kan i Reglen betragtes som tilfældigt; thi hvor der er Meningskamp eller Partistrid om en Sag, vil begge Parter sørge for at give talrigt Møde, og Problemet eksisterer ikke.

Først bør alle „Stemmer-ikke“¹⁾ fradrages Totum, da deres Holdning jo er bekendt; det samme gælder maaske de uerholdelige Stemmer (syge, bortrejste og undskyldte). Om de øvrige Ikke-mødtes Stemmer jugeres paa Basis af de fremmødtes Afstemning. Jo færre der deltager i Afstemningen, desto større Stemmeforskel bør der kræves for at skabe Beslutning, og omvendt. Enstemmighed blandt

¹⁾ Hertil bør saadanne udeblevne Medlemmer regnes, som skriftlig har meddelt Formanden, at de er uinteresserede eller inkompetente i vedkommende Sag.

II.

Beslutningsdygtighed.

I mange besluttende Forsamlinger kræves Fremmøde af et vist Antal, i Regelen Halvdelen, af Medlemmerne, for at der kan tages Beslutning. Det er naturligt, at man kræver en vis Tilslutning til en Foranstaltning; men man begaar en Fejl, ved hertil ogsaa at medregne dem, der stemmer imod. Dette fører til det urimelige Forhold, at af f. Eks. 100 Medlemmer kan 49, som alle stemmer Ja, ikke skabe Beslutning, men 26 kan — saafremt 25 stemmer imod! Det er dog klart, at Enstemmighed med 49 Stemmer giver en langt sikrere Formodning om hele Selskabets Vilje, end 26 for; 25 imod.

At i nogle Tilfælde Stemmer, der afgives mod et Forslag, netop tjener til at gennemføre det, medens ved andre Lejligheder Vedtagelse kan forpurre, ikke ved at stemme imod, men ved at forlade Lokalet, er aabenbart uheldigt.

Det, det gælder, er jo paa Grundlag af de fremmødtes Stemmeafgivning at naa til en nogenlunde sikker Slutning om hele Selskabets Holdning. Hvem der er mødt, kan i Reglen betragtes som tilfældigt; thi hvor der er Meningskamp eller Partistrid om en Sag, vil begge Parter sørge for at give talrigt Møde, og Problemet eksisterer ikke.

Først bør alle „Stemmer-ikke“¹⁾ fradrages Totum, da deres Holdning jo er bekendt; det samme gælder maaske de uerholdelige Stemmer (syge, bortrejste og undskyldte). Om de øvrige Ikke-mødtes Stemmer jugeres paa Basis af de fremmødtes Afstemning. Jo færre der deltager i Afstemningen, desto større Stemmeforskel bør der kræves for at skabe Beslutning, og omvendt. Enstemmighed blandt

¹⁾ Hertil bør saadanne udeblevne Medlemmer regnes, som skriftlig har meddelt Formanden, at de er uinteresserede eller inkompetente i vedkommende Sag.

(tilfældig) fremmødte grver altid en meget stærk Formodning om hele Selskabets Stemning. Regner vi med et Totum paa 100, vil sikkert Enstemmighed med 30 tilfældige Stemmer være tilstrækkelig betryggende, medens 26 for, 25 imod gør os altfor utrygge med Hensyn til, hvorledes de øvrige vilde stille sig, hvis de var til Stede.

Fremgangsmaaden bliver da følgende: Idet vi fra vedkommende Selskabs Medlemstal trækker Stemmer-ikke, desinteresserede Medlemmer (se Fodnote til S. 467) og uerholdelige Stemmer betegner vi Resten som (minueret) Totum. De, der stemmer pro eller contra, benævnes Aktive. Man anvender nu et kvadreret Skema: i „Hovedet“ staar Tallene for Totum, f. Eks. 100 . 99 . 98 osv., i Randen til venstre pro-Stemmer, f. Eks. 50 . 49 . 48 osv. under hverandre; i de kvadratiske Felter det Antal contra-Stemmer, som der i det højeste maa være, hvis Beslutning skal kunne tages.

Denne Tabel tænker jeg mig liggende foran den Dirigerende; naar en Sag sættes paa Dagsordenen, fradrager han straks uerholdelige Stemmer og saadanne, der skriftlig har renonceret paa Indflydelse, ved Afstemning ydermere dem, der svarer: Stemmer ikke, og har saaledes Totum; hvor Totum-Kolonnen og pro-Linien mødes, finder han det højeste tilladelige Antal contra-Stemmer.

Hvorledes kommer man til sidstnævnte Antal? Er man sikker paa, at det er en ren Tilfældighed, hvem der giver Møde, kan Spørgsmaalet betragtes som rent matematisk, og Antallet findes ved Sandsynlighedsberegning. Er der f. Eks. Eastemmighed blandt 10 tilfældig fremmødte af 100, bliver Sandsynligheden for, at Halvdelen af Selskabets Medlemmer er af samme Mening, meget stor, hvilket indses af følgende: I en Pose har man 50 hvide og 50 sorte Kugler. Sandsynligheden for i Blinde at trække 10 hvide Kugler uden nogen sort er nu

$$\begin{array}{cccccc} 50 & 49 & 48 & & 42 & 41 \\ 100 \cdot 99 \cdot 98 & \cdot \cdot \cdot & 92 \cdot 91 \end{array}$$

den er altsaa langt under $\frac{1}{2^{10}} = 1 : 1024$; dette er ensbetydende med, at der i over 1023 Tilfælde af 1024 vil være flere end 50 hvide af 100 Kugler i Posen, dersom Antallet af hvide og sorte er ukendt, og man paa Slump har udtager 10 hvide Kugler uden nogen sort. — Enstemmighed med 10 % kan altsaa for saa vidt anses for beslutningsdygtig.

Imidlertid tror jeg ikke, man kan regne med absolut Tilfældighed i Fremmøde. Det vil da bero paa et, for de forskellige Arter af Selskaber forskelligt, Skøn, hvilket Forhold mellem Stemmerne for og imod man vil anse for betryggende for hvert Totum. Ved et Fremmøde (en Præsens) af under Halvdelen af Medlemmerne, vil man, selv om man stiller strengere Krav end den matematiske Sandsynlighed hjemler, dog i alle Tilfælde, idet man kan arbejde med lille Præsens, være gunstigere stillet end ved at følge den Regel, der kasserer alle Afstemninger — og ved en Præsens af over Halvdelen vil man, selv om man ikke kræver matematisk tilstrækkelig Sandsynlighedsgrad, dog opnaa større Garanti end ved at følge den Regel, der akcepterer alle Afstemninger. I begge Tilfælde betegner vor Regel altsaa et Fremskridt.

Sluttelig skitserer jeg, eksempelvis og uden Forbindende, en Tabel som den omtalte, gældende for en Repræsentation. Jeg indskrænker mig til en enkelt Totum-Kolonne, 100, idet alle Stemmetal kan afpasses til dette Totum ved at omregnes til Procent. (I Tabellen skal iøvrigt staa Kolonner for alle forudselige Tota).

Det drejer sig om, hvor mange pro-Stemmer man gør Regning paa blandt de erholdelige, men fraværende. Ved en Aktivitet af 96 % (se Tabellen 49—47) vil der for at naa 51, absolut Majoritet, kræves 2 af 4, hvilket er for tillidsfuldt; men selv om man kun fik 1 af 4, og Stemmerne stod lige, lider Modparten ingen Uret, da Præsensen i saa Fald bør gøre Udslaget. Ellers er der i det hele

(Minueret) Totum 100.

Over 50 ubetinget.				
Pro 50	Contra 49		Pro 34	Contra 28
	højest		33	26
49	--	47	32	25
48	--	46	31	23
47	--	44	30	22
46	--	43	29	20
--	45	--	28	--
--	44	--	27	--
--	43	--	26	--
--	42	--	25	--
--	41	--	24	--
--	40	--	23	--
--	39	--	22	--
--	38	--	21	--
--	37	--	20	--
--	36	--	19	--
--	35	--	18	--
			17	--

Under 17: Udygtig

regnet med $\frac{2}{5}$ af de disponible fraværende. Dette giver større og større Betyggelse, jo længere vi kommer ned i Tabellen, da den stigende Stemme-forskel berettiger til Formodning om større Tilslutning blandt de fraværende. I Tabellens nederste Ende er Sikkerheden større end den matematiske; ved 17 kræves saaledes Enstemmighed, uagtet 16 hvide, 1 sort, udtaget paa Slump, vilde give tilstrækkelig Sandsynlighed for, at det er mindst 50 hvide i „Posen“. At kassere 16 enstemmig er endnu strengere.

Garanteret Majoritet skal kun være obligatorisk ved Helheds- og Hovedafstemninger, men skal kunne anvendes, hvor Dirigenten ellers anser det for hensigtsmæssigt. I nogle Tilfælde kunde der hjemles Adgang til at lade Afstemningen gaa om, dersom garanteret Majoritet ikke opnaas, idet tilstedeværende Stemmer-ikke kunde finde Anledning til at blive Aktive. Ved meget stor Præsens og meget ringe Forskel kan samtlige disponible, men fraværende Stemmer indhentes „telisk“ (skriftlig, telegrafisk eller tele-

fonisk); naturligvis kan man svare: Stemmer ikke, og vil oftest gøre det, men Beslutningsdygtighed opnaas. Iøvrigt maa man naturligvis forholde sig, som man nu gør, naar Forsamlingen er beslutningsudygtig. —

Den her fremstillede Metode kan bl. a. med Fordel anvendes ved almindelige Generalforsamlinger og lign., hvortil det ikke kan ventes, at mange vil give Møde. Som bekendt hænder det her ofte, at nogle faa Medlemmer efter Aftale kommer til Stede for at indvælge en bestemt Mand paa Bekostning af en anden, eller sætte deres Vilje igennem i en bestemt Sag. Saadanne Overrumplinger vil ikke kunne lykkes, naar der ved relativt smaa Stemmetal kræves stor Stemmeforskel; der maa i saa Fald afholdes ny Forsamling eller skriftlig Afstemning, ved hvilke den endelige Afgørelse da kan træffes med nok saa ringe Fler-tal, idet Medlemmerne nu er varskoet.

A. Thilo.

III.

Gengivelsen af Direktør N. Ryggs Foredrag den 12. December 1918 om Økonomiske Forhold i Norge under Krigen vil findes i Tidsskriftets kommende Aargang.
